

Uygarlık Nereden Beslenir?

30 Kasım 2017 tarihinde Aydınlık Gazetesi'nde yer alan ve Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek'in kaleme aldığı **"Yeni Uygarlığı Besleyen Devrim Mirası"** başlıklı köşe yazısı pek çok yönden içerdiği problemleri ve idealist tarih mantığı ile dikkatleri çekiyor. Yazıda yazarın her zamanki gibi 20. yüzyılda gerçekleşen devrimleri hızla tek bir potada eritme ve buradan yine her zamanki gibi her derde deva bir "Asya çağı" açılımı yapma çabası öne çıkıyor.

Marksizm yerine pragmatik bir jeostratejizme dayanan bu doğrusal tarih anlayışına göre 20. yüzyıl sadece "devrimlerin çağı" ve adeta hiçbir karşı devrim yaşanmadı.

"(..) 20. yüzyıla şöyle dönüp bir bakalım: Asya ve Afrika örneklerinde sömürgeciliğe karşı savaşlar ve zaferler, Latin Amerika'nın Kuzey Amerika hegemonyasına başkaldırması, arkamızdaki devrimci yüzyılın olgularıdır..."

Bu olgular hangi tarihsel bağlamda gelişti, tekelci kapitalizmin hangi gelişme noktalarında hangi çelişmelerle yaşandı ve daha sonra neye dönüştü ilgili yazı da hiç yer almıyor.

Geleceğe yönelik bir çağ dikilmek isteniyorsa önce ne olup bittiğine diyalektik açıdan bakmak gerekiyor. Milli demokratik devrim veya sosyalist devrim... Geçtiğimiz yüz yılda yaşanan tüm devrimler gerek emperyalizmin kuşatmasından ötürü, gerekse devrimi sürdüren öncü öznelerin teorik, örgütsel ve ideolojik savrulmalarından ötürü çok geçmeden tekelci kapitalizm ile çok yönlü ilişkiler içine girerek hızla çıkış noktalarından çok başka bir şeye evrildiler.

Milli demokratik devrimci çizgide ısrar edip sosyalizme yönelemeyen, bu devrimi burjuvazinin hatta tasfiye edilen toprak ağalarının ve işbirlikçi sermaye gruplarının önderliği ile sürdürmeye çalışan ve kaçınılmaz olarak tıkanıklıklar

yaşayan devrimler, emperyalizmin merkezleri ile kurdukları ilişkiler ile çevrenin çarpık ve dışa bağımlı kapitalist ülkelerine dönüştüler.

Sosyalizmde ısrar çizgizisinden vazgeçen ve kapitalist meta ekonomisi ilişkilerini öyle ya da böyle var eden Yugoslavya, SSCB türünden ülkeler ise yine geçtiğimiz yüz yılın büyük karşı devrimlerini yaşamış ülkelerdir. Vardıkları nokta ismen ve sembollerde sosyalist, pratikte sınıfsal çelişmelerin yoğunlaşarak keskinleştiği, kapitalizmin gölgesinde birer hurdalıktır.

Mao Zedung önderliğinde sınıfsız topluma yelken açan ve bu doğrultuda kapitalizmden ve bürokratik devlet kapitalizminden kaynaklı ilişkiler yerine sosyalist alternatifi işçi-köylü ittifakına dayanarak yaşama geçiren Çin Halk Cumhuriyeti ise, 1970'lerin başından itibaren büyük bir geri dönüş sürecine girmiş ve sosyalist alternatif ve emekçi kitlelerin devrim mücadelesine büyük zarar vermiştir.

Tüm bu karşı devrimci süreçlerde tekelci kapitalizm hiç olmadığı kadar küreselleşmiş ve merkezileşmiştir. Denetiminde gelişen yeni üretim araçları ve iletişim teknolojileri ile emperyalizm kitleleri her seferinde yeniden kalıba döker düzeye ulaşmıştır.

Yazara göre “Yeni uygarlık, Millî Demokratik Devrimler ve Sosyalizme Açılma Çağının uygarlığıdır.”

Emperyalizmin başta gelen şirketlerinden kahve zinciri Starbucks Corporation başkanı Kevin Johnson'a göre yeni uygarlığın tanımı biraz daha farklıdır. Geçtiğimiz aylarda Johnson, 2021 yılında Çin'de 5.000'den fazla şube açacaklarını belirttiğinde heyecan yaşayan yalnızca sermayenin temsilcileri ve Lenin'in net olarak ifade ettiği işçi aristokrasisidir.

Yazara göre “Yeni uygarlık, bireyciliğe karşı toplumcu felsefeye sahiptir.”

Kapitalist meta ilişkilerinin hakim olduğu hiçbir toplumda toplumcu felsefenin hakimiyetinden bahsedilemez. Bu ancak niyetlerde kendine yer bulabilir. Gerçeği olgularda aramak gerekirse, tekelci kapitalizm, hat safhada bireyci insanı yaratmıştır. Yazarın görmezden geldiği karşı devrimlerin hepsi bu noktada büyük bir ivme sağlamıştır. Süreç doğaya ve insan ilişkilerine hiç olmadığı kadar büyük zararlar verdiği için, tahribat sanıldığından çok daha ciddi boyutlardadır.

Yazara göre “Yeni uygarlık, özel çıkarıcılığa karşı kamu çıkarını getirmektedir.”

Yeni uygarlığın ne getireceğinin medyumluğuna soyunmak doğru bir Marksist tavır değildir. Bizzat Marx, üretim ilişkilerinin gelişiminin tarihsel seyrinin, insanlık için büyük bedeller getireceğini belirtmiştir. Yapılması gereken öncelikle mevcut üretim ilişkilerinin ve sınıfların gerçekçi olarak tahlil edilmesidir. Bu tahlil tarihsel referanslar veya Marksist diyalektiki karikatürleştiren idealist zorunluluk teorileri ile değil, şu an şu somut durumda dünyanın mülksüzlerinin arasından yapılmalıdır.

Yazar suskunlukla geçiştirebilir ancak durumu açıkça ortaya koymak gerekiyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerin, sermayenin egemenliğini kolaylaştıran sözümona ulusal çıkarların dayanak noktası, emperyalizmin çevre ülkelerdeki emekçileri aşırı sömürmesi ve azgelişmiş dünyanın kaynaklarının talanıdır. Bu ekonomik temel değişmemiştir ve önümüzdeki süreçte de veya yazarın ifadesi ile “yeni uygarlık” çağında da biçimsel açıdan değişiklikler yaşasa da, özünde etkilerini gösterebilecek niteliktedir.

Yazarın, gerçekçi analizlerden noksan, temennilerle örülü indirgemeci tarih anlayışını bir kenara bırakarak olgulara, maddenin çelişkili doğasına dönmeliyiz.

Adına “yeni uygarlık” veya “uyum çağı” veya başka bir şey diyelim, çok da önemli değil. Tarihsel deney, sınıflı

toplumdan sınıfsız bir topluma geçişin en azından üç sebepten ötürü uzun süreceğini göstermektedir.

İlki, emperyalizm çağında kapitalizmin eşitsiz gelişimi, sosyalizm yönünde gediklerin sistemin merkezlerinden çok ağır sömürüye maruz kalan çevre ülkelerde açıldığı ve açılmaya devam ettiği gerçeğidir.

Proletaryanın köylülükle ittifak içinde önderlik ettiği, emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı ulusal demokratik devrimler, sosyalizm yönünde ilerleme birikimi taşırlar. Ancak üretici güçleri geliştirme denen tarihsel görev yine de ortada durmaktadır. Koşulların daha ağır olduğu ülkelerde yani demokratik geleneklerin olmadığı, pekçok iç ve dış baskının bulunduğu ülkelerde bu görevin çok daha ciddi ele alınması zorunludur.

İkinci nokta önemlidir ve yazar ileri kapitalist dünyada sosyalizme geçişin nasıl olacağı noktasında bir kez daha hiçbir şey söylememektedir. “Kamucu yeni uygarlık” betimlemeleri yaparken adeta bir elmanın yarısını (hatta en büyük kısmını) görmezden gelmektedir.

Batı Avrupa ve Kuzey Amerika’daki burjuva devrimleri artık uzakta kalmış bir geçmişte meydana gelmişlerdir. Dolayısıyla demokratik geleneğin tipik özelliği olarak kabul edilen çok partili sistem ve seçimler, Batı’nın örf ve gelenekleriyle sıkı sıkıya birleşmiştir. Bu kısa vadede, yalnızca Batı tipi kapitalist sosyal demokrat yapıları veya Fransa’da olduğu gibi liberal yapıları gündeme getirmektedir. Tekelci kapitalist ilişkilerin devamlılığı bu siyasi akımlardan ve temsilcilerinden geçmektedir.

Avrupa Birliği projesi fiilen çözülmektedir ve kısa sürede tarihin çöplüğünde yerine alacaktır. Ancak yazarın sevinç naraları atarak karşıladığı “Yeni uygarlık” göç dalgaları, yoğunlaşan dünya savaşı ihtimali ve bölgesel pek çok savaşın etkisi ile şapkadan son derece gerici rejimleri, azınlık

düşmanı ırkçı politikaları da çıkartabilmektedir. Kaynaklar azaldıkça, kapitalist dünyanın teslim olacağını sanmak ve bu “yeni uygarlıkta” neşe içinde yerini alacağını sanmak büyük bir yanılgıdır.

Kapitalist meta ilişkilerinin hakim olduğu merkezlerde ve denetimindeki komprador ülkelerde sosyalist bilinci olgunlaştırmanın önünde iki temel engel bulunur. Asla unutulmaması gereken ilki, üçüncü dünyanın talanı temelinde gelişen ortak “ulusal çıkar” inancıdır. Diğer yanda uluslararası işçi hareketinin zayıflığından ötürü ortaya çıkan liberalizmin işçi sınıfı içindeki yansımalarıdır.

Sosyalizm, sınıfsız bir topluma doğru izlenecek devrimci rota olmaktan çıkarıldığı noktada kapitalizmin çarpık ve kötü bir karikatürü olmaya mahkumdur. Hatta kapitalizmden çok daha zarar verici bir yapıya bürünür. En başta devrimci umudun ve bilimin üzerine ipotek koyar. Teoriyi çarpıtır ya içi boş dogmalara dönüştürür ya da yaratıcılık adı altında revize eder ve kapitalist meta ekonomisine içkin ilişkilerle uzlaşır.

Yazarın belirttiği **“Dünün yoksulları ve ezilenleri, bugünün gelişen ülkeleridir. Yeni uygarlığı, dünün yoksulları ve mazlumları kurmaktadır.”** cümlesinin hiçbir sınıfsal niteliği bulunmamaktadır. Oysa ki sorulması gereken ve irdelenmesi gereken şu sorular Marksist-Leninistler için olmazsa olmazdır.

1) Dünün yoksulları hangi üretim ilişkileri ile gelişmeyi tercih etmişler veya etmek zorunda bırakılmışlardır? Tekelci kapitalizm ile ilişki içinde meta ekonomisi mi? İşçi-köylü ittifakına dayanan, gelir uçurumlarının kaldırıldığı, kolektivist bir sosyal ve ekonomik örgütlenme ile mi?

2) Kurulacak olan “yeni uygarlık” hangi çelişkileri içinde barındıracaktır? Tekelci kapitalizmin merkezleri bu yeni uygarlıkta kurulu düzenlerinin devamı için hangi dönüşümlerden geçecek ve neye dönüşeceklerdir?

3) Dünün yoksullarınının gelişimi haricinde, bugünün yoksulları

ve mülksüzlerinin gerçek durumu nedir? Mao Zedung'un ünlü üçlemesinin en önemli kısmını içeren "halklar devrim istiyor" saptaması ile düşünecek olursak, bu devrimin önünde hangi güçler dikiliyor?

Yazar bu kritik soruların yanıtlarını es geçerek "**Artık demokrasi ve barış, Millî Demokratik Devrimlerin getirdiği demokrasi ve barıştır.**" diyerek yazısını tamamlıyor.

İşçi sınıfı önderliğinde gerçekleştirilmeyen ve sosyalizme yönelme perspektifi bulunmayan demokratik devrimlerin, emperyalizm çağında sınıflı bir toplumda ancak ayrıcalıklı katmanlara demokrasi ve barış getirdiğini, mülksüzlerin ise baskılanmasını kaçınılmaz olarak doğurduğunu hatırlatarak yazımızı toparlayalım.

İsmail Durna – TİKP Genel Başkanı

İlgili **yazı** **için:**
<https://www.aydinlik.com.tr/yeni-uygarligi-besleyen-devrim-mirasi-dogu-perincek-kose-yazilari-kasim-2017>